

**КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ
ім. Р.М. ГЛІЄРА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор КМAM ім. Р.М. Глієра

О.Й. Злотник

**В И М О Г И
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ**

Культура і мистецтво 02

Музичне мистецтво 025

**Вступні вимоги з фахових випробувань
для абітурієнтів на здобуття освітнього ступеня**

«БАКАЛАВР»

(денна і заочна форми навчання)

СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ:

**«ФОРТЕПІАНО»,
«ОРКЕСТРОВІ СТРУННІ ІНСТРУМЕНТИ»,
«ОРКЕСТРОВІ ДУХОВІ ТА УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ»,
«НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ»,
«СПІВ (АКАДЕМІЧНИЙ, НАРОДНИЙ)», «СПІВ (ЕСТРАДНИЙ)»,
«СПІВ (ДЖАЗОВИЙ)»
«ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»,
«МУЗИКОЗНАВСТВО»,
«МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ (ДЖАЗ)»**

«БАКАЛАВР»
(денна і заочна форми навчання)
«НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ»

ТВОРЧИЙ КОНКУРС

ЕТАП 1: Виконання сольної програми з фаху

Творчий конкурс оцінюється за 200-бальною шкалою оцінювання на основі повної загальної середньої освіти.

БАЯН, АКОРДЕОН

Технічна підготовка:

1. Мажорні та мінорні гами до 4-х знаків (в одному та протилежних напрямках) різноманітними штриховими комбінаціями з різноманітними ритмічними групами на метричну одиницю. Терції (з розподілом голосів та без нього), сексти (з розподілом голосів).

2. Арпеджіо короткі, довгі, ламані, чотиризвучні акорди.

3. Хроматичні гами м. з та в. з – з розподілом голосів.

4. Один-два етюди на різні види техніки.

Художня підготовка:

1. Один поліфонічний твір (Прелюдії та фуги з ДТК, частини партит, сонат Й.С. Баха, прелюдії та фуги Д. Шостаковича, поліфонічні твори сучасних українських та зарубіжних композиторів).

2. Один твір складної форми (окремі частини сонат віденських класиків, циклічні сучасні оригінальні твори).

3. Твір кантиленного характеру.

4. Віртуозний твір на основі обробки народного мелосу, транскрипцій класичних віртуозних творів, тощо.

5. Читання з листа нескладних творів для баяна, акордеона з учбового репертуару I-II курсу музичного училища.

БАНДУРА

Технічна підготовка:

1. Мажорні та мінорні гами до чотирьох знаків у ритмічній організації: 1-1, 1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6. Тризвуки головних ступенів та їх обернення. Арпеджіо довгі – по три ноти на бас, короткі та ламані – по чотири.

2. Два-три етюди на різні види техніки.

Художня підготовка:

1. Поліфонічний твір або поліфонічні варіації (частини партит, сонат Й.С. Баха, Г. Генделя, поліфонічні твори сучасних композиторів).

2. Один твір складної форми (класичні варіації, окремі частини сонат або сонатний цикл).

3. Оригінальний твір або переклад творів сучасних композиторів.

4. Два вокальні твори, різні за характером.

БАЛАЛАЙКА

Технічна підготовка:

1. Гама мажорні та мінорні трьох видів до 4-х знаків ритмічними групами до 8-и нот на метричну одиницю. Арпеджіо головних тризвуків (довгі, короткі, ламані).

2. Один - два етюди на різні види техніки.

Художня підготовка:

1. Твір складної форми (частини класичних сонат, сюїт, оригінальні концерти для балалайки та ін.).

2. Твір кантиленного характеру (ноктюрн, серенада, вальс тощо).

3. Оригінальний віртуозний твір або переклад з елементами віртуозності.
4. Читання нот з аркуша нескладних балалаєчних творів.

ДОМРА

Технічна підготовка:

1. Гама (мажорні та мінорні) до 5-и знаків в 3 октави ритмічними групами від 2-х до 8-и нот на метричну одиницю, різними штрихами. Репетиції від 2-х до 8-и нот включно; арпеджіо 3-х видів.
2. Два-три етюди на різні види техніки.

Художня підготовка:

1. Поліфонічний твір або твір з елементами поліфонії (частини скрипкових сонат, партит Й.С. Баха, поліфонічні варіації Г. Генделя та ін.).
2. Твір складної форми (концерти А. Вівальді, Н. Паганіні, сонати А. Кореллі, твори сучасних композиторів).
3. Твір кантиленного характеру.
4. Оригінальний твір українських чи зарубіжних авторів, бажано з елементами віртуозності.
5. Читання нот з аркуша (можливо оркестрових партій).

ГИТАРА

Технічна підготовка:

1. Мажорні та мінорні (трьох видів) гама в межах 2-х октав до 4-х знаків різними ритмічними малюнками (дуолі, тріолі, квартолі, квінтолі, секстолі).
2. Два-три етюди на різні види фактури, бажано віртуозного характеру.

Художня підготовка:

1. Поліфонічний твір (дві-три частини з сюїт Й.С. Баха Р. де Візе, І. Ронкалі, Х. Пурсел).
2. Твір складної форми (рондо, фантазії, сонати, Ф. Каруллі, М. Каркассі, Ф. Моліно та ін.).
3. Твір кантиленного характеру (бажано українського автора).
4. Віртуозний оригінальний твір.

ЦИМБАЛИ

Технічна підготовка:

1. Гама мажорні та мінорні (трьох видів) до 5-и знаків; одноголосні – ритмічними групами від 2-х до 6-и нот на метричну опору, двоголосні – терціями, секстами, октавами; послідовність головних трізвуків у вигляді трьох видів арпеджіо.
2. Один-два етюди на різні види техніки.

Художня підготовка:

1. Один твір складної форми (частини скрипкових концертів, сонат, твори складних форм сучасних композиторів).
2. Твір кантиленного характеру або обробка народної пісні.
3. Оригінальний віртуозний твір.
4. Читання нот з аркуша.

ЕТАП 2: Колоквіум

Творчий конкурс оцінюється за 200-бальною шкалою оцінювання на основі повної загальної середньої освіти.

Метою колоквіуму є виявлення інтелектуального рівня абітурієнта, його ерудиції в питаннях літератури, історії, мистецтва, культури, музичної філософії, тощо; складення уявлення про обізнаність абітурієнта в галузі народно-інструментального мистецтва, а також суміжних видів мистецтв.

Колоквіум передбачає виявлення рівня креативності абітурієнта, його активності, переконливості у вірності обраного фаху в сучасних умовах.

Абітурієнт має досить вільно орієнтуватись у різноманітності стилістичних напрямків, жанрів та форм, оперувати фаховою термінологічно-понятійною системою, знати методичну літературу, орієнтуватись у виконавсько-технологічних проблемах.

Абітурієнт повинен проаналізувати музичний твір з власної вступної програми з урахуванням стилістичних, метроритмічних, структурних, ладових особливостей.

Абітурієнт повинен мати уявлення про державні національні творчі колективи – театри, оркестри, хори, ансамблі, тощо.

Рекомендована література

1. Асаф'єв Б.В. Музыкальная форма как процесс// Асаф'єв Б.В. Избр. труды. - Т. 5. - М., 1957.
2. Асаф'єв Б.В. Композитор и действительность// Асаф'єв Б.В. Избр. труды. - Т. 5. - М., 1957.
3. Ауэр Л. Моя школа игры на скрипке. Интерпретация произведений скрипичной литературы. - М., 1965.
4. Барембойм Л. Путь к музицированию. - Л., 1979.
5. Браудо И. Артикуляция. - Л., 1973.
6. Браудо И. Об изучении клавирных сочинений Баха в музыкальной школе.-М.; Л., 1965.
7. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста(акордеоніста). - К., 2004.
8. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (українська академічна школа). - К., 2010.
9. Давидов М. Проблеми збереження і розвитку академічного народно-інструментального мистецтва України. - К., 2008.
10. Мазель Л., Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. - М., 1967.
11. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры. - М., 1987.
12. Власов В. Методика работы баяниста над полифоническими произведениями. - М., 1991.
13. Коган Г. У врат мастерства.- М., 1958.
14. Липс Ф. Искусство игры на баяне. - М., 1985.
15. Семешко А. Методичні основи формування виконавської майстерності баяніста. - К., 2003.

ЕТАП 3: Теорія музики – сольфеджіо і гармонія (письмово та усно)

Творчий конкурс оцінюється за 200-бальною шкалою оцінювання на основі повної загальної середньої освіти.

Екзамен проводиться в обсязі програм з **сольфеджіо** та **гармонії** для середніх спеціальних навчальних закладів.

Письмові роботи:

1. Запис двоголосного диктанту у формі періоду. Для абітурієнтів спеціалізації «Народні інструменти» пропонуються різні типи двоголосних диктантів: нескладний з записом на одному нотному стані – для бандуристів; більш складний, з достатньо розвинутими голосами та двострочним записом – для виконавців інших спеціальностей. У першому типі передбачаються нескладні види внутрішньої ладової хроматики. Кількість програвань – 11.

Час виконання – 30 хвилин.

Письмова гармонізація мелодії у формі періоду /8–12 тактів в залежності від метру/ в академічному чотириголосному складі. Мелодія діатонічна, але з відхиленнями або модуляцією у тональність 1 ступеня спорідненості.

Час виконання – 2 академічні години.

Усні вимоги:

1. Проспівати з листа одноголосний приклад, що містить різноманітні інтонаційні труднощі – хроматизми, стрибки, в тому числі на нестійкі ступені, особливі ритмічні групи /тріолі та ін./. Орієнтовна складність – «Сольфеджіо» Островського, Соловйова, Шокіна /перший розділ/.

2. Виконати на фортепіано гармонізацію заданого першого речення (мелодії або басу), далі створити друге речення з модуляцією у названу тональність і завершенням побудови повною каденцією.

Обсяг знань з гармонії включає весь розділ діатоніки: абітурієнту необхідно виявити вміння оперувати всіма тризвуками та їх оберненнями, септакордами всіх ступенів (перевага надається септакордам V, VII і II ступенів), D₉, акордами DD, відхиленнями та модуляціями в тональності I ступеня спорідненості.

3. Виконати на фортепіано секвенцію (діатонічну, хроматичну чи транспонуючу) на заданий мотив /3-4 ланки з закріпленням в заданій тональності/.

4. Визначити на слух гармонію в художньому прикладі (періоді інструментального типу). Орієнтовна складність – перший період другої частини будь-якої з сонат для фортепіано Людвіга ван Бетховена.

Примітка: оцінюючи письмові та ігрові вправи з гармонії, екзаменаційна комісія бере до уваги не лише грамотність виконання, але й художні якості звучання, різноманітність і логічну доцільність застосованих гармонічних засобів.